

KOMISJONI RAKENDUSOTSUS (EL) 2022/903,**8. juuni 2022,****keskseid vastaspooli käsitleva Tšiili õigusraamistiku samaväärsuse kohta Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 648/2012 nõuetega****(EMPs kohaldatav tekst)**

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2012. aasta määrust (EL) nr 648/2012 börsiväliste tuletisinstrumentide, kesksete vastaspoolte ja kauplemisteabehoidlate kohta, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 25 lõiget 6,

ning arvestades järgmist:

- (1) Määruse (EL) nr 648/2012 artikli 25 kohase kolmandas riigis asutatud kesksete vastaspoolte tunnustamise menetluse eesmärk on võimaldada sellistes kolmandates riikides asutatud ja tegevusloa saanud kesksedel vastaspooltel, mille regulatiivsed nõuded on samaväärsed määruses (EL) nr 648/2012 sätestatutega, osutada liidus asutatud kliirivatele liikmetele või kauplemiskohtadele kliirimisteenuseid. Kõnealuse määrusega ette nähtud tunnustamismenetlus ja samaväärsust käsitlevad otsused aitavad seega saavutada määruse (EL) nr 648/2012 peamist eesmärki vähendada süsteemset riski, laiendades turvaliste ja nõuetekohaste kesksete vastaspoolte kasutamist börsiväliste tuletislepingute kliirimisele, sealhulgas juhul, kui kõnealused kesksed vastaspoolad on asutatud ja saanud tegevusloa kolmandas riigis.
- (2) Et kolmanda riigi õiguskorda saaks kesksete vastaspooltega seoses käsitada samaväärsena liidu õiguskorraga, peaks kohaldatava õigus- ja järelevalvekorra sisuline tulemus olema samaväärne liidu nõuetega saavutatavate regulatiivsete eesmärkidega. Kõnealuse samaväärsuse hindamise eesmärk on seega kontrollida, kas asjaomase kolmanda riigi õigus- ja järelevalvekorraga tagatakse, et selles kolmandas riigis asutatud ja tegevusloa saanud kesksed vastaspoolad ei kujuta endast liidus asutatud kliirivatele liikmetele ja kauplemiskohtadele suuremat riski kui liidus tegevusloa saanud kesksed vastaspoolad ega tekita seeläbi liidus vastuvõetamatul tasemel süsteemset riski. Seega tuleks arvesse võtta liidu finantsturust väiksematel finantsturgudel sooritatud kliirimistegevusele omaseid oluliselt väiksemaid riske.
- (3) Selle hindamine, kas Tšiili õigus- ja järelevalvekorra on samaväärne liidu omaga, peaks seega põhinema mitte ainult selliste õiguslikult siduvate nõuete võrdleval analüüsil, mida Tšiilis tegutsevate kesksete vastaspoolte suhtes kohaldatakse, vaid hinnata tuleks ka kõnealuste nõuete tulemust. Komisjon peaks ka hindama kõnealuste nõuete piisavust liidus asutatud kliirivate liikmete ja kauplemiskohtade võimalike riskide maandamiseks, võttes arvesse selle finantsturu suurust, kus Tšiilis tegevusloa saanud kesksed vastaspoolad tegutsevad. Suurematel finantsturgudel tegutsevatel kõrgema riskitasemega kesksedel vastaspooltel peavad olema rangemad riskimaandamisnõuded kui väiksematel finantsturgudel tegutsevatel madalama riskitasemega kesksedel vastaspooltel.
- (4) Selleks et kolmandas riigis tegevusloa saanud kesksete vastaspoolte suhtes kohaldatavat õigus- ja järelevalvekorra saaks pidada samaväärseks määruses (EL) nr 648/2012 sätestatud korraga, peavad olema täidetud kõnealuse määruse artikli 25 lõike 6 punktides a, b ja c sätestatud kolm tingimust.
- (5) Määruse (EL) nr 648/2012 artikli 25 lõike 6 punkti a kohaselt peavad kolmandas riigis tegevusloa saanud kesksed vastaspoolad täitma kõnealuse määruse IV jaotises sätestatud nõuetega samaväärseid õiguslikult siduvaid nõudeid.

⁽¹⁾ ELT L 201, 27.7.2012, lk 1.

- (6) Tšiilis tegevusloa saanud keskseid vastaspooli käsitlevad õiguslikult siduvad nõuded on sätestatud 2009. aasta seaduses nr 20.345, ^(?) millega reguleeritakse finantsinstrumentide kliirimist ja arveldamist („esmased õigusnormid“), üldnormides (Normas de Character General) ning finantsturukomisjoni (Comisión para el Mercado Financiero, CMF) välja antud ringkirjades („teiseseid õigusnormid“). Nendes õigusnormides on sätestatud standardid ja nõuded, mida Tšiilis tegevusloa saanud kesksed vastaspoolde peavad pidevalt täitma.
- (7) Esmastes õigusnormides on muu hulgas sätestatud normid, mis käsitlevad juhtimiskorda, olulise osalusega aktsionäre ja liikmeid, tagatisfonde ja arveldamist, ning määratud kindlaks teemad, mida kesksed vastaspoolde tegevuseeskirjades tuleb kindlasti käsitleda. Lisaks peavad tegevusloa saanud kesksed vastaspoolde 2018. aasta ringkirja nr 2237 kohaselt kohaldama ja rakendama asjakohaseid kliiringu- ja arveldussüsteeme käsitlevaid rahvusvahelisi standardeid, eelkõige makse- ja arveldussüsteemide komitee ning Rahvusvahelise Väärtpaberijärelevalve Organisatsiooni välja antud finantsturu infrastruktuuride põhimõtteid ^(?).
- (8) Tegevusloa saamiseks peab keskne vastaspool esitama CMF-ile ja Tšiili keskpangale oma tegevuseeskirjad ning uuringu iga süsteemi piisavuse kohta, mida ta haldab. Keskse vastaspoolde tegevuseeskirjades tuleb üksikasjalikult ette näha, kuidas ta täidab esmastes õigusnormides ja finantsturu infrastruktuuride põhimõtetes kehtestatud ranged standardeid ja nõudeid. Tegevuseeskirjad peavad sisaldama sätteid osalemisnõuete, sidesüsteemide, kliiritavate finantsinstrumentide liigi, riskijuhtimisprotseduuride, õigeaegse arveldamise protseduuride, osalejate antavate tagatiste, osalejate kohustuste rikkumise korral võetavate meetmete, auditi korralduse ja toimimise, distsiplinaar- ja riskikomiteede ning tegevuse järjepidevuse kohta. Kui CMF ja Tšiili keskpank on tegevuseeskirjad heaks kiitnud, kontrollib CMF keskse vastaspoolde suutlikkust tegevat alustada, võttes arvesse vahendeid, kutsealaseid ja tehnoloogilisi ressursse, protseduure ja kontrole. Kui keskne vastaspool on saanud tegevusloa, muutuvad tema tegevuseeskirjad tema jaoks õiguslikult siduvaks. Igasuguse tegevuseeskirjades tehtava muudatuse peab heaks kiitma CMF ja Tšiili keskpank.
- (9) Seega on Tšiilis tegevusloa saanud kesksed vastaspoolde õiguslikult siduvate nõuete struktuur kahetasemeline. Esimene tase koosneb 2009. aasta seadusest nr 20.345 ning CMF-i välja antud üldnormidest ja ringkirjadest, milles on sätestatud ranged standardid ja nõuded, sealhulgas finantsturu infrastruktuuride põhimõtted, mida tegevusloa saanud kesksed vastaspoolde peavad järgima, ja üksikasjad selle kohta, kuidas keskne vastaspool hakkab neid ranged standardeid ja nõudeid täitma. Teine tase koosneb kesksed vastaspoolde sise-eeskirjadest ja protseduuridest.
- (10) Tšiili finantsturg on oluliselt väiksem turust, kus tegutsevad liidus asutatud kesksed vastaspoolde. Kolmel viimasel aastal moodustas Tšiilis kliiritud börsiväliste tuletisinstrumentide koguväärtus liidus kliiritud börsiväliste tuletisinstrumentide koguväärtusest alla 1 %. Seega kujutab osalemine Tšiilis tegevusloa saanud kesksed vastaspooltes endast liidus asutatud kliirivate liikmete ja kauplemiskohtade jaoks oluliselt väiksemat riski kui osalemine liidus tegevusloa saanud kesksed vastaspooltes. Esmased ja teiseseid õigusnormid, mida kohaldatakse Tšiilis tegevusloa saanud kesksed vastaspoolde suhtes, ning siduvad tegevuseeskirjad, mis kõik koos rakendavad finantsturu infrastruktuuride põhimõtteid, on küllaldased, et maandada liidus asutatud kliirivate liikmete ja kauplemiskohtade jaoks esineda võivat väiksemat riski, ning nendega saavutatavat riskimaandamise tulemust saab pidada samaväärseks määruse (EL) nr 648/2012 eesmärgiga.
- (11) Komisjon leiab, et Tšiili õigus- ja järelevalvekorraga on tagatud, et seal tegevusloa saanud kesksed vastaspoolde täidavad määruse (EL) nr 648/2012 IV jaotises sätestatud nõuetega samaväärseid õiguslikult siduvaid nõudeid.
- (12) Määruse (EL) nr 648/2012 artikli 25 lõike 6 punktis b on nõutud, et kolmandas riigis tegevusloa saanud kesksed vastaspoolde suhtes kohaldatav õigus- ja järelevalvekord tagaks kõnealuste kesksed vastaspoolde suhtes pideva tõhusa järelevalve ja riikliku sunni.

^(?) *Diario Oficial de la República de Chile*, Núm. 39.380, 6. juuni 2009.

^(?) Makse- ja arveldussüsteemide komitee, 16. aprilli 2012. aasta dokument nr 101.

- (13) 2017. aasta seadusega nr 21.000 (*) luuakse CMF ning sätestatakse selle ülesanded ja volitused. CMF teeb kesksete vastaspoolte järelevalveasutusena kesksete vastaspoolte üle järelevalvet Tšiilis, tagamaks, et esmaseid õigusnorme ning kesksete vastaspoolte sise-eeskirju ja protseduure järgitaks pidevalt. CMF-il on ulatuslikud volitused tegevusloa saanud keskse vastaspoolte kontrollimiseks ja karistamiseks, sealhulgas õigus nõuda teavet ja andmeid, teha kohapealseid ja kaugkontrolle ning nõuda tegevusloa saanud keskselt vastaspoolelt paranduste tegemist, anda korraldusi ja juhiseid, pöörduda prokuröri poole, kui CMF saab teada ükskõik millisest asjaolust, mis võib olla seotud kuriteoga, määrata keskele vastaspooltele karistusi, määrata keskele vastaspooltele ja selle juhtidele trahve, peatada keskse vastaspoolte tegevusloa või see tühistada. Lisaks peavad kesksed vastaspoolled ise hindama, kas nad täidavad finantsturu infrastruktuuride põhimõtteid, ja esitama CMF-ile selle kohta aruande, mis avaldatakse. Üldiselt on CMF-il seaduse nr 21.000 artikli 5 kohaselt õigus võtta seadusega ette nähtud ennetus- ja parandusmeetmeid, mida peetakse selles seotud eesmärkide saavutamiseks vajalikuks.
- (14) Komisjon järeldeb, et Tšiilis tegevusloa saanud kesksete vastaspoolte suhtes kohaldatav õigus- ja järelevalvekord tagab pideva tõhusa järelevalve ja riikliku sunni.
- (15) Määruse (EL) nr 648/2012 artikli 25 lõike 6 punkti c kohaselt peab kolmanda riigi õigusraamistikus olema ette nähtud tõhus samaväärne süsteem kolmandate riikide õiguskorra kohaselt tegevusloa saanud kesksete vastaspoolte („kolmanda riigi kesksed vastaspoolled“) tunnustamiseks.
- (16) 2022. aasta ringkirja nr 2.311 kohaselt on Tšiilis „samaväärne kolmanda riigi keskne vastaspool“ selline keskne vastaspool, kes tegutseb jurisdiktsioonis, kus CMF jälgib finantsturu infrastruktuuride põhimõtete sisulist järgimist, kelle üle tehakse tõhusat järelevalvet ning kelle puhul on olemas kolmanda riigi järelevalveasutuse ja CMF-i vaheline koostöökord. CMF-i poolt samaväärsena tunnustatud kolmandate riikide kesksed vastaspoolled on avalikus registris, mida hinnatakse vähemalt kord aastas, et kontrollida vastavust finantsturu infrastruktuuride põhimõtetele. Ka sellised kolmandate riikide kesksed vastaspoolled, mida CMF ei ole tunnustanud samaväärsete kolmandate riikide kesksete vastaspooltena, võivad osutada Tšiili pankadele kliirimisteenuseid. Kui Tšiili pankade riskipositsioonide suhtes samaväärsete kolmandate riikide kesksete vastaspoolte suhtes kohaldatakse ringkirja nr 2.311 kohaselt kapitali sooduskohtlemist, siis selliste kolmandate riikide kesksete vastaspoolte riskipositsioonide suhtes, mida ei peeta samaväärseks, kohaldatakse penaliseerivat riskikaalu, mis on 1 250 %. Praktikast on mittedsamaväärsete kolmandate riikide kesksete vastaspoolte nii suur riskikaal tõkestava iseloomuga ja väga vähestelt Tšiili pankadelt (kui üldse) võib eeldada, et nad kliirivad mittedsamaväärsete kolmanda riigi kesksete vastaspoolte kaudu. Pealegi kui Tšiili pangad otsustavad kliirida mittedsamaväärse kolmanda riigi keskse vastaspoolte kaudu, maandaks kõrge riskikaal kõiki tema riskipositsioonidega seotud riske. Pidades silmas kapitalikäsitlust, mida mittedsamaväärsete kesksete vastaspoolte riskipositsioonide suhtes ringkirja nr 2.311 alusel kohaldatakse, võib Tšiili korda pidada tõhusaks samaväärseks kolmandate riikide kesksete vastaspoolte tunnustamise süsteemiks.
- (17) Komisjon järeldeb, et Tšiili õigusraamistik tagab tõhusa samaväärse süsteemi kolmanda riigi kesksete vastaspoolte tunnustamiseks.
- (18) Seepärast leiab komisjon, et kesksete vastaspoolte suhtes kohaldatav Tšiili õigus- ja järelevalvekord vastab määruse (EL) nr 648/2012 artikli 25 lõikes 6 sätestatud tingimustele. Sellest tulenevalt tuleks kõnealust õigus- ja järelevalvekorda pidada samaväärseks nimetatud määruses sätestatud nõuetega.
- (19) Käesolev otsus põhineb selle otsuse vastuvõtmise ajal Tšiilis kesksete vastaspoolte suhtes kohaldatavatel õiguslikult siduvatel nõuetel. Komisjon jälgib muu hulgas määruse (EL) nr 648/2012 artikli 25 lõike 6b kohaselt Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvel saadud teabe alusel korrapäraselt Tšiilis kesksete vastaspoolte suhtes kohaldatava õigus- ja järelevalveraamistiku arengut ning käesoleva otsuse tegemise aluseks olevate tingimuste täitmist.
- (20) Korrapärasele või erikontrollile tuginedes võib komisjon igal ajal otsustada käesolevat otsust muuta või selle kehtetuks tunnistada, eelkõige juhul, kui muutunud olukord mõjutab käesoleva otsuse vastuvõtmise aluseks olnud tingimusi.
- (21) Käesoleva otsusega ette nähtud meetmed on kooskõlas Euroopa Väärtpaberikomitee arvamusega,

(*) *Diario Oficial de la República de Chile*, I Sección, Núm. 41.692, 23. veebruar 2017.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Määruse (EL) nr 648/2012 artikli 25 lõike 6 kohaldamisel käsitatakse Tšiili õigus- ja järelevalvekorda, mis koosneb 2009. aasta seadusest nr 20.345, mida täiendavad üldnormid (Normas de Character General) ja finantsturukomisjoni (Comisión para el Mercado Financiero) välja antud ringkirjad ning mida kohaldatakse kesksete vastaspoolte suhtes, samaväärsena määruses (EL) nr 648/2012 sätestatud nõuetega.

Artikkel 2

Käesolev otsus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Brüssel, 8. juuni 2022

Komisjoni nimel
president
Ursula VON DER LEYEN
